

Programma van Eisen

**Levering heesters, rozen, bos- en haagplantsoen etc.
ten behoeve van
Gemeente Leiden**

Leiden, augustus 2026

Inhoudsopgave

1. Algemeen.....	3
1.1 Communicatie	3
1.2 Bestellingen.....	3
1.3 Leveringsperiode.....	3
1.4 Stagnatie	4
1.5 Algemene eisen van boomkwekerijproducten	4
2. Eisen gesteld aan het plantmateriaal	4
2.2 Verwerven van producten van een genetische kwaliteit	4
2.3 Duurzaam materiaalgebruik van plantenpotten	5
3. Bos- en haagplantsoen, heesters/coniferen en rozen	6
3.1 Bos-en Haagplantsoen	6
3.2 Heesters/coniferen	6
3.3 Rozen.....	6
3.4 Opslag en transport kluit	6
3.5 Opslag en transport naaktworteligen (wortelgoed)	7
4. Varianten en alternatieven.....	8
4.1 Varianten en alternatieven	8
5. Inspectie, afkeuring, inname, reclamaties en toetsing	9
5.1 Algemeen	9
5.2 Inspectie/bestrijding criteria.....	9
5.3 Controle	9
5.4 Afkeuring, inname reclamaties	9
6. Biologische teelt	10
6.1 Biologische teelt.....	10

1. Algemeen

In dit programma van eisen zijn de eisen aangegeven voor de levering van: bos- en haagplantsoen, heesters, rozen en coniferen.

De aanbestedende dienst blijft de mogelijkheid behouden om voor speciale projecten producten af te nemen bij derden. Projecten houden in dat er naast het leveren van beplanting ook bijvoorbeeld een dienst, inrichtingsplan, onderhoud of ontwerp gevraagd wordt.

1.1 Communicatie

- 1.1.1 Alle communicatie dient in de Nederlandse taal plaats te vinden.
- 1.1.2 De opdrachtgever(s) en opdrachtnemer(s) dienen voor aanvang van de levering een startoverleg te houden, waarin de contactpersonen van beide partijen worden aangewezen en een communicatieschema wordt opgesteld.
- 1.1.3 De communicatie tussen opdrachtnemer(s) en opdrachtgever(s) vindt plaats via de aangewezen contactpersonen. Bij afwezigheid van de contactpersoon moet de vervanger bekend zijn bij de gemeente Leiden.
- 1.1.4 De contactpersonen dienen op werkdagen tenminste telefonisch bereikbaar te zijn van 07.30 – 16.00 uur.

1.2 Bestellingen

- 1.2.1 De opdrachtnemer controleert de bestelling op te leveren soorten, indien een soort niet geleverd kan worden dient de opdrachtnemer dit te melden bij de opdrachtgever. Het aanbieden van een alternatief soort is bespreekbaar. (zie hoofdstuk 4. Varianten en Alternatieven voor de voorwaarden)
- 1.2.2 Indien gewenst kan een levering op een vooraf aangegeven locatie en tijdstip plaatsvinden.
- 1.2.3 De geleverde materialen moeten voorzien zijn van een label met daarop vermeld de soortnaam en de locatie, project en straatnaam.
- 1.2.4 Bij elke aflevering dient een overzichtelijke afleverlijst aanwezig te zijn, inclusief een overzichtslijst met soorten die op nalevering staan en/of niet leverbaar zijn.
- 1.2.5 Iedere dag dat de levering verlaat is zonder wederzijds overleg en schriftelijk goedkeuren zal er 10% van het totale waarde van de te leveren beplanting in mindering worden gebracht.
- 1.2.6 Er wordt gebruik gemaakt van een gestandaardiseerde bestellijst met locatieaanduiding (waarvoor de plant bestemd is) en het afleveradres, dit dient ook vermeld te worden op de label.
- 1.2.7 Kratten en/of potten dienen na opdracht van de Opdrachtgever binnen 5 werkdagen te worden afgehaald op locatie tenzij anders afgesproken met Opdrachtgever.
- 1.2.8 De kratten en/of potten mogen alleen in rekening gebracht worden als deze niet terug geleverd worden.
- 1.2.9 De kosten voor transport dienen bij de eenheidsprijzen inbegrepen te zijn en dus ook het retour nemen van de kratten en potten.

1.3 Leveringsperiode

- 1.3.1 De periode van levering vindt hoofdzakelijk plaats tussen de maanden oktober tot en met maart.
- 1.3.2 De leveringen dienen plaats te vinden op werkdagen van: maandag t/m donderdag van 7.30 uur tot 15.00 uur (tenzij anders gevraagd tijdens de bestelling). Indien de opdrachtnemer hiervan wil afwijken dient hij de opdrachtgever te raadplegen. De opdrachtnemer dient tevens rekening te houden met gemeentelijke vrije dagen.

1.4 Stagnatie

- 1.4.1 Alle stagnatie (leveringstijd langer dan 15 werkdagen) bij een levering dient gemeld te worden aan de Opdrachtgever.
- 1.4.2 Wanneer de stagnatie gemeld is, heeft de Opdrachtgever de mogelijkheid (afhankelijk van de reden en duur) af te zien van de geplaatste bestelling en indien noodzakelijk een andere partij te verzoeken te leveren.
- 1.4.3 Eventueel gemaakte kosten door de Opdrachtnemer kunnen niet in rekening worden gebracht bij de Opdrachtgever.
- 1.4.4 Indien de Opdrachtnemer meer kosten maakt vanwege een bestelling bij een derde door het niet kunnen leveren van Opdrachtnemer zullen deze kosten in rekening worden gebracht bij betreffende Opdrachtnemer.

1.5 Algemene eisen van boomkwekerijproducten

Onder boomkwekerijproducten wordt verstaan: bos- en haagplantsoen, laan- en parkbomen, vruchtbomen en –onderstammen.

- 1.5.1 Bij tegenstrijdigheden prevaleert:
  - 1. De productspecificaties zoals geformuleerd in dit Programma van Eisen of in de bestelorder;
  - 2. Handboek bomen 2026 van normeninstituut bomen (bijlage 5)
  - 3. Kwaliteitsnormenboek Boomkwekerijproducten (raadplegen via www.kwaliteitsnormenboomkwekerij.nl)

En:

- www.rassenlijstbomen.nl
- NEN 7412
- Milieukeur (www.milieukeur.nl)

2. Eisen gesteld aan het plantmateriaal

Plantmateriaal moet voldoen aan verschillende kwaliteitseisen die gelden voor beplanting. Toezicht en controle hierop is belangrijk. In deze paragraaf staan, voor alle beplantingsvormen die de gemeente toepast, de eisen beschreven.

- 2.1.1 Voorschriften van de Stichting Nederlandse Algemene Kwaliteitsdienst Tuinbouw zijn hierbij van toepassing
- 2.1.2 Plantmateriaal moet soortecht zijn en vrij van ziekten conform het Certificeringsreglement Naktuinbouw 'Select Laan- en Sierbomen'.
- 2.1.3 Afgeleverd plantmateriaal dient minimaal van 'EG kwaliteit' te zijn, dit dient op de aflever bon vermeld te staan, evenals het aansluitnummer bij NAK-tuinbouw.
- 2.1.4. Het plantmateriaal dient vrij te zijn van onkruiden (andere soorten dan wat besteld is).
- 2.1.5. Er mogen geen residuen van chemische bestrijdingsmiddelen aanwezig zijn aan het plantmateriaal bij levering.

2.2 Verwerven van producten van een genetische kwaliteit

- 2.2.1 Bij de inkoop van boomkwekerijproducten voor de groentypen Bos, Bosplantsoen, Bomen en Natuurterreinen, bestemd voor toepassing buiten de bebouwde kom, is de

herkomst/cultivar vermeld in de meest recente Rassenlijst Bomen (www.rassenlijstbomen.nl) of ecologische bomenlijst (aangeleverd door Opdrachtgever). Onder buiten stedelijk wordt verstaan buiten de bebouwde kom.

2.3 Duurzaam materiaalgebruik van plantenspotten

- 2.3.1 Onder duurzaam gebruik van plantenspotten wordt het plantmateriaal verstaan dat wordt geleverd met potten bestaand uit materiaal dat:
- biologisch afbreekbaar is, of
  - gerecycled materiaal is, of
  - gemaakt is uit snel hernieuwbare grondstoffen.
- 2.3.2 Deze plantenspotten worden afgeleverd met productbeschrijving afkomstig van de fabrikant van de potten, waaruit blijkt uit welk materiaal de potten bestaan en hoe dat materiaal voldoet aan één of meer van bovenstaande eigenschappen.

Het bewijsmiddel bevat minimaal de vermelding van de soortnaam, de herkomstbenaming en de herkomstcode. Bijvoorbeeld: *Crataegus laevigata*, Losser-02, NL.SI.1.3.13-02. In geval van cultivars volstaat soortnaam en cultivaraanduiding, bv. *Fraxinus excelsior*, Eureka.

In Europa wordt de afbreekbaarheid van plastic beoordeeld volgens de geharmoniseerde Europese Norm 13432 voor kunststof verpakkingen. Voor overige materialen gaat het erom dat de materialen kunnen worden afgebroken door de natuurlijke activiteit van micro-organismen, zoals bacteriën en schimmels tot water, CO₂, anorganische verbindingen en biomassa die kan dienen als voeding voor de bodem.

Met snel hernieuwbaar wordt bedoeld een plantaardig of dierlijk materiaal, dat in minder dan tien jaar op duurzame wijze opnieuw door de natuur kan worden geleverd.

- 2.3.3 In opdracht van de Opdrachtgever dienen lege fusten te worden opgehaald op een vooraf gemaakte afspraak. De lege fusten dienen binnen 2 weken, na de gemaakte afspraak, opgehaald te worden. De afhaallocatie wordt tijdens het maken van een afspraak opgegeven door de Opdrachtgever. De Opdrachtnemer dient binnen twee weken na het verzoek de lege fusten op te halen.

3. Bos- en haagplantsoen, heesters/coniferen en rozen

3.1 Bos-en Haagplantsoen

- 3.1.1 De plantensoorten dienen goedgekeurd te zijn voor de handel door NAK-tuinbouw.
- 3.1.2 Plantmateriaal dient voor wat betreft leeftijd, lengte, diameter en lengtediameterverhouding te voldoen aan NEN 7412.
- 3.1.3 De sortering van het plantmateriaal dient regelmatig te zijn binnen de aangegeven maten.
- 3.1.4 Onderslag dient te zijn verwijderd.
- 3.1.5 Plantmateriaal dient te zijn afgerijpt, onbeschadigd, ziektevrij en zonder schimmels en andere schadelijke organismen.
- 3.1.6 Wortels mogen geen sporen van verdroging vertonen.
- 3.1.7 Opslag en transport naaktworteligen conform paragraaf 3.5.
- 3.1.8 Voor boomvormende soorten dient er een doorgaande spil aanwezig te zijn, zonder sterke krommingen.
- 3.1.9 Er moet gebruik gemaakt worden van autochtoon genenmateriaal (indien er sprake is van inheemse soorten)
- 3.1.10 Planten moeten minimaal voldoen aan de eisen gesteld in de inschrijfstaat bijv. 3-4 tak = 3-4 hoofdtakken inclusief voldoende bijbehorende zijvertakkingen.

3.2 Heesters/coniferen

- 3.2.1 De lengte van de heester/conifeer is de verticale afstand tussen de wortelhals/kluit en de bovenkant van de top van de plant.
- 3.2.2 De kluiten moeten zijn ingegaasd en de wortels moeten een geheel vormen met de grond waarin de planten zijn gegroeid.
- 3.2.3 De heester moet gegroeid zijn in de grond waaruit de kluit bestaat of waarmee de container is gevuld; er mag geen sprake zijn van een kunstmatig gevormde kluit.
- 3.2.4 De kluit moet stabiel zijn en mag niet uiteenvallen als het verpakkingsmateriaal wordt verwijderd, in het geval van een container.
- 3.2.5 De potten en containers dienen tenminste voor 90% gevuld te zijn met grond en wortelmassa.
- 3.2.6 De planten moeten een goed doorwortelde, vochtige potkluit hebben met beperkte wortels buiten de pot (alleen eenjarige worteleinden mogen uit de pot komen).
- 3.2.7 Planten dienen in schone potten vrij van onkruid en/of (lever)mos geleverd te worden.
- 3.2.8 Planten moeten minimaal voldoen aan de eisen gesteld in de inschrijfstaat bijv. 3-4 tak = 3-4 hoofdtakken inclusief voldoende bijbehorende zijvertakkingen. 1

3.3 Rozen

- 3.3.1 Voor heesterrozen zijn de eisen van heesters/coniferen van toepassing.
- 3.3.2 Thee-hybriden voldoen aan de A-Kwaliteit van rozen, dit houdt in dat ze tenminste 3 rechtopstaande takken, en een stevig wortelgestel hebben.
Dit is per soort anders, hier wordt bij levering door een medewerker van de aanbestedende dienst op gekeurd. Voldoet dit niet aan de eisen van de aanbestedende dienst, dan zal deze direct contact opnemen met de opdrachtnemer. Wanneer afkeur hier uit voortvloeit is er geen recht op restitutie op gemaakte kosten. Levering zal hierna alsnog moeten geschieden met de geëiste kwaliteit binnen 3 werkdagen.

3.4 Opslag en transport kluit

- 3.4.1 Het laden en lossen van heesters met kluit mag uitsluitend plaatsvinden door gebruik te maken van zachte hijsbanden en/of daartoe geschikte boomkluihaken.
- 3.4.2 Opslag van heesters met kluit kan bovengronds plaatsvinden in de tussenliggende periode tussen medio oktober en medio maart.

- 3.4.3 Bij strenge vorst moeten de kluiten worden afgedekt met isolerend materiaal.
- 3.4.4 Bij droogte moeten de kluiten regelmatig worden bevochtigd en met een afdekzijl afgedekt worden.
- 3.4.5 Transport van het plantmateriaal dient plaats te vinden door middel van een volledig met zeil afgesloten vrachtauto of aanhanger.

3.5 Opslag en transport naaktworteligen (wortelgoed)

- 3.5.1 Bovengrondse opslag van plantmateriaal mag uitsluitend plaatsvinden in de periode tussen 1 november en 31 maart.
- 3.5.2 Bij bovengrondse opslag van plantmateriaal moeten deze vorstvrij worden bewaard en door klimaatbeheersing of regelmatige besproeiing met water voldoende vochtig worden gehouden.
- 3.5.3 Transport van het plantmateriaal dient plaats te vinden door middel van een volledig met zeil afgesloten vrachtauto of aanhanger.

4. Varianten en alternatieven

4.1 Varianten en alternatieven

- 4.1.1 In deze aanbesteding zijn varianten en alternatieven van cultivarsoorten en niet inheems materiaal wel toegestaan. Deze dienen echter goed gemotiveerd zijn en aantoonbaar over dezelfde eigenschappen, kleur, waarden te voldoen. (Tenzij anders vermeld op de gestandaardiseerde bestellijst).
- 4.1.2 Alternatieven moeten voorafgaand aan levering kenbaar gemaakt worden en geaccordeerd door de order plaatsende gemeente.
- 4.1.3 Het is niet toegestaan varianten en alternatieven te leveren, wanneer inheems houtige of kruidachtige gevraagd worden. De soorten waar dit betrekking op heeft zijn aangeduid in de bestellijst.

5. Inspectie, afkeuring, inname, reclamaties en toetsing

5.1 Algemeen

- 5.1.1 De inspectie vindt plaats direct bij aflevering en steekproefsgewijs gedurende plant werkzaamheden.

5.2 Inspectie/bestrijding criteria

- 5.2.1 Mogelijke afwijkingen op de hiervoor genoemde eisen aan het plantmateriaal worden (indien mogelijk) in beeld vastgelegd door de opdrachtgever.

5.3 Controle

- 5.3.1 De opdrachtgever heeft de mogelijkheid om de kwaliteit van de geleverde beplanting te controleren. Op een tijdstip die door de opdrachtgever wordt bepaald. Keuring geschiedt door medewerkers van de deelnemende gemeenten of een door gemeente Leiden aangewezen persoon die dit namens gemeente Leiden doet.
- 5.3.2 Als de opdrachtgever dit verzoekt, overlegt de opdrachtnemer alle in deze PVE gevraagde documenten als bewijslast.

5.4 Afkeuring, inname reclamaties

- 5.4.1 De opdrachtnemer kan niet van de aanbestedende dienst eisen het geleverde plantmateriaal toe te passen.
- 5.4.2 De toetsing vindt plaats op basis van een aselechte steekproef van minimaal 10% van de totaal te leveren beplanting.
- 5.4.3 Afkeuring van de geleverde beplanting vindt plaats als deze niet voldoet aan de het gewenste kwaliteit.
- 5.4.4 Afkeuring van plantmateriaal gebeurt direct (telefonisch) en schriftelijk uiterlijk binnen 10 werkdagen na aflevering.
- 5.4.5 Afspraken over compensatie worden gemaakt bij eventuele afkeur tussen de orderplaatsende en opdracht nemende partij.

6. Biologische teelt

6.1 Biologische teelt

De opdrachtgever vindt het belangrijk om zo veel als mogelijk chemische middelen tegen te gaan en is daarmee voorstander van biologische teelt. Ook is het besef er dat mogelijk nog niet alles biologische te leveren is. Om die reden zal de opdrachtgever per uitvraag aangegeven hoe groot het percentage biologisch geteeld (SKAL gecertificeerd of gelijkwaardig) minimaal moet zijn.

- 6.1.1 Bij de offerte zal per boom aangegeven moeten worden of deze biologisch geteeld is.
- 6.1.2 Bij de offerte moet aangegeven worden welk percentage van de levering biologisch geteeld is.
- 6.1.3 Het percentage wat minimaal biologisch geteeld moet zijn kan verschillen per uitvraag. Het streven is om in de loop van dit contract het percentage gemiddeld te verhogen.